

Er ref/dnr: KS 2024-1496

Vårt dnr: 2024/0046

Svenska kyrkan

Kyrkokansliets rättsavdelning

remiss.skogsutredningen@svenskakyrkan.se

Stockholm 16 december 2024

**Yttrande över Svenska kyrkans skogsutredning (SKU 2004:02):
Kyrkan och skogen - Ansvar, handling och hopp**

Sammanfattning av Naturskyddsföreningens synpunkter

- Naturskyddsföreningen är mycket positiv till utredningens förslag som helhet och menar att utredningen har tagit ett helhetsgrepp kring hållbarhetsutmaningarna med kyrkans skogsförvaltning, där alla dimensioner av hållbarhet beaktas. Föreningen menar att utredningen har en stor potential att göra Svenska kyrkan till ett verkligt föredöme för hållbar skogsförvaltning i Sverige.
- Naturskyddsföreningen tillstyrker samtliga förslag till förändringar i kyrkoordningen. Det är mycket bra att ändringar har föreslagits i kyrkans regelverk med skrivningar om stärkt skydd för biologisk mångfald, förbättrad uppföljning och tillsyn, ökad lokal delaktighet, mm. En av de viktigaste ändringarna är att nuvarande skrivning om högsta möjliga totalavkastning utgår. Detta är avgörande för att kyrkan ska kunna ställa om till en mer hållbar förvaltning av kyrkans skogar.
- Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget om införlivande av fritt och informerat samtycke (FPIC) för det samiska urfolket i kyrkoordningen. Vi menar att denna förändring är helt nödvändig för att kyrkan ska kunna leva upp till sin ursäkt till samerna.
- Naturskyddsföreningen stödjer helt förslaget om att inrätta ett råd för markförvaltning. Detta är ett viktigt steg för att kunna införliva utredningens förslag i praktiken. Ett råd kan också arbeta för att ena meningsskiljaktigheter som idag finns om tillståndet för den biologiska mångfalden i kyrkans skogar. Ett råd kan också, beroende på hur det utformas, underlätta för stiftens planering och säkerställa att man riktar sina resurser rätt.

- Det är bra att utredningen föreslår en ökning av avsättningar till 20 procent av den produktiva skogen. Naturskyddsföreningen anser dock att utredningen bättre hade kunnat följa forskningen samt internationella mål och åtaganden och föreslå att kyrkans ska avsätta 30 procent av den produktiva skogsmarken för skydd av biologisk mångfald och kolinlagring till 2030.
- Naturskyddsföreningen är mycket positiv till förslaget om att ställa om en stor del av skogsbruket till naturnära metoder och stöder utredningens förslag om de preciserade komponenterna av anpassning. Däremot är föreningen tveksam till utredningens förslag på uppdelningen i specifika och preciserade metoder för detta och förordar att EU-kommissionens principer för naturnära skogsbruk blir styrande.
- Naturskyddsföreningen menar att utredningen skyndsamt behöver beslutas och genomföras i sin helhet så att kyrkan kan gå från ord till handling avseende en hållbar skogsförvaltning. Detta är en fråga som i hög grad handlar om trovärdighet.

Övergripande synpunkter

Naturskyddsföreningen tillstyrker utredningen och anser att den behöver beslutas och genomföras i sin helhet.

Svenska kyrkan förvaltar skog och jord över hela Sverige. Från Karesuando i norr till Smygehuk i söder. Den produktiva skogen utgör 468 000 hektar, vilket gör Svenska kyrkan till Sveriges femte största skogsägare. Sedan början av 1990-talet har mycket hänt som ändrat förutsättningarna och villkoren för hanteringen av skogen. Såväl nationellt som internationellt har mål om hållbar utveckling formulerats och mål satts om att biologisk mångfald ska bevaras. För att nå dessa mål måste markanvändning och nyttjandet av naturresurser hålla sig inom ekologiskt hållbara ramar. Även inom kyrkan har förutsättningarna för markanvändningen i skogen förändrats genom kyrkans klimatfärdplan och kyrkans ursäkt till det samiska folket.

Kyrkans förvaltning av skogsinnehavet har under ett antal år varit föremål för en debatt om val av skogsbruksmetoder, bevarandet av biologisk mångfald och skogens alla andra värden. Samtidigt har ideell naturvård dokumenterat hur kyrkans skogsbruk, som det bedrivs idag, innebär förstörelse av viktiga livsmiljöer för känsliga och hotade arter när skyddsvärda skogar kalavverkas. Kyrkans skogsförvaltning brister dessutom i transparens och öppenhet vilket också har lett till kritik, inte minst i samband med avverkning av skyddsvärda skogar. Detta tydliggörs i utredningen som pekar på att nuvarande förvaltning prioriterar den

ekonomiska dimensionen av hållbarhet framför ekologisk och social hållbarhet, samt att kraftfulla och beslutsamma insatser krävs omgående för att skydda och främja biologisk mångfald.

Naturskyddsföreningen välkomnar därför de förslag som läggs fram i den skogsutredning som Svenska kyrkan har låtit genomföra. Utredningen har tagit ett helhetsgrepp kring hållbarhetsutmaningarna med kyrkans skogsförvaltning, där alla dimensioner av hållbarhet beaktas. Föreningen menar att utredningen har en stor potential att göra Svenska kyrkan till ett verkligt föredöme för hållbar skogsförvaltning i Sverige. Eftersom kyrkan har skog i hela landet möjliggör utredningen, om den genomförs i sin helhet, för kyrkan att gå före och inspirera andra skogsägare genom att visa på nya vägar för ett verkligt hållbart skogsbruk.

Naturskyddsföreningen delar utredningens slutsatser om att Svenska kyrkan behöver vidta en rad åtgärder för att klimatanpassa sitt skogsbruk och stärka skogarnas motståndskraft i syfte att motverka negativa konsekvenser av klimatförändringarna. Att genomföra de föreslagna åtgärderna, så som att exempelvis öka andelen blandskog och avveckla contorta, är ett sätt att framtidssäkra Svenska kyrkans skogsbestånd i en varmare framtid och minska riskerna för skogsskador. Det är också helt i linje med forskningen som visar att skogar med få trädarter är extra utsatta för skador, och att barrträd och unga skogar har högst skaderisk¹.

Den framtida förvaltningen av kyrkans skog behöver ske med ett helhetsperspektiv avseende de ekologiska, sociala, andliga och ekonomiska målen för att uppnå ett multifunktionellt landskap som kan leverera flera värden samtidigt. Utredningen ger konkreta förslag på hur kyrkans skogsförvaltning kan uppnå en balans mellan dessa mål.

Utredningen är också en naturlig utveckling av kyrkans färdplan för klimatet då den förtydligar hur prästlönetillgångarna ska förvaltas för att genomföra de delar av färdplanen som rör klimatanpassning, klimatnytta och anpassningar i skogsskötseln. Utredningen är även en konkretisering och en logisk konsekvens av Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket i frågor som rör förvaltning av skog.

Specifika synpunkter på förslagen

12.1.1 Ansvar handling och hopp

¹[Tree damage risk across gradients in tree species richness and stand age: Implications for adaptive forest management - Jonsson - 2024 - Ecosphere - Wiley Online Library](#)

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget i sin helhet då den formulerade ambitionen är tydlig, bra och bärande för hela utredningen, inklusive dess mål och konkreta förslag.

Avgörande för kyrkans trovärdighet är att "leva som man lär". Genom att förverkliga flera mål i ett helhetsperspektiv och därmed skapa multifunktionella skogslandskap kommer kyrkans skogsförvaltning kunna gå från omdebatterat till föregångare. Kyrkans skogsbruk kan därmed också bana väg för ett skifte i det svenska skogsbruket och, inte minst, agera som inspiratör och vägledare för de enskilda skogsägare som redan idag är intresserade av att förvalta sin skog på annat sätt än dagens gängse metoder med kalhyggen, markberedning och återplantering.

Genom att förvalta naturen med ett helhetsperspektiv, med respekt för naturen och alla de arter som har sina livsmiljöer i skogen så tar kyrkan också ansvar för skapelsen och för kommande generationer. När dessa förslag leder till konkret handling kommer de att inge hopp, både inom och utanför Svenska kyrkan.

12.2.1 -12.2.9 Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Naturskyddsföreningen tillstyrker samtliga förslag till förändringar i kyrkoordningen.

Det är mycket bra att ändringar har föreslagits i kyrkans regelverk med skrivningar om stärkt skydd för biologisk mångfald, förbättrad uppföljning och tillsyn, ökad lokal delaktighet och starkt samiskt inflytande. En av de viktigaste ändringarna är att nuvarande skrivning om högsta möjliga totalavkastning utgår. Detta är helt nödvändigt för att kyrkan ska kunna ställa om till en hållbar förvaltning av kyrkans skogar.

Föreningen vill särskilt lyfta fram vikten av förändringarna i 46 kap. 3 § om förtydligande om att prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet säkerställs, samt införandet av tillägget 3 a § om att fritt och informerat samtycke (FPIC) gäller för berörda samebyar i samband med förvaltningsåtgärder. Båda dessa ändringar är helt avgörande för att kyrkans skogsförvaltning ska kunna ställas om i linje med utredningens förslag. Vi vill i det sammanhanget särskilt betona vikten av att kyrkan införlivar FPIC i kyrkoordningen.

Naturskyddsföreningen menar att denna förändring är helt nödvändig för att kyrkan i handling ska kunna leva upp till sin ursäkt till det samiska folket.

Utöver ovanstående vill föreningen även framhålla vikten av förslaget om införande av den nya paragrafen 46 kap. 9 a § som ger berörda

församlingar insyn och möjlighet att påverka förvaltningen. Församlingarna är direkt berörda av hur kyrkans skogar förvaltas eftersom de bor och verkar där skogarna finns. Detta gäller såklart även stora delar av civilsamhället i landet, inte minst kyrkans egna medlemmar. Kyrkans skogsbruk har hitintills varit, och är, ett tämligen slutet process- och beslutssystem, där möjligheterna för församlingar och kyrkans medlemmar att få insyn i, eller påverka besluten som rör skogen är mycket små. Att införa detta tillägg i kyrkoordningen och därmed öppna upp för såväl insyn som påverkansmöjligheter kommer inte bara att vara positivt ur perspektivet transparens, utan även ge kyrkans skogsbruk en större legitimitet än idag. Genom att ge församlingarna större möjlighet att påverka beslut skulle det även innebära att skogsförvaltningen i vissa delar decentraliseras från stiftet ut till församlingarna.

12.3 Mål och inriktning för skogsförvaltningen

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget till mål för kyrkans skogsförvaltning.

För att genomföra målet föreslås den produktiva skogsmarken delas in i tre kategorier som är preciserade i procentsatser som gäller nationellt. Naturskyddsföreningen ställer sig tveksam till en nationell sammanslagning avseende procentsatserna. Naturskyddsföreningen menar att omställningen av kyrkans skogsförvaltning behöver ha en god och representativ geografisk spridning, både avseende skydd och naturnära skogsbruk. Detta behöver preciseras i förslaget.

12.3.1 Områden för biologisk mångfald och klimat (kolinlagring)

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget i sin helhet, även om föreningen gärna hade sett ett mål om att det sammanlagda bidraget från kyrkans skogar i form av frivilliga avsättningar och formellt skydd uppgått till 30 procent. Att säkerställa bevarande av 30 procent av den produktiva skogsmarken är mer i linje med vad forskning visar om att 30–70 procent av ursprungliga livsmiljöer behöver skyddas för att bevara den biologiska mångfalden². Kyrkans skulle på detta sätt också kunna bli ett föredöme för bevarandet av skogens biologiska mångfald i Sverige.

Utredningen föreslår att 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och kolinlagring till 2030. Det innebär en ökning från dagens 46 000 hektar till 81 000 hektar. Även om Naturskyddsföreningen heller hade sett ett mål om 30 procent, så ser

² https://parksjournal.com/wp-content/uploads/2019/12/PARKS-25.2-Woodley-et-al-10.2305-IUCN.CH_.2019.PARKS-25-2SW2.en_.pdf

föreningen positivt på den betydande ökningen av avsatt skog, samt att förekomsten av signalarter och rödlistade arter bör ges en stor betydelse i urvalet av områden. Föreningen är positiv till att planeringen av vilka områden som berörs i huvudsak ska vara klar inom en tvåårsperiod och att inventeringsverksamheten utvecklas för att uppnå detta. Samtidigt behöver målsättningen om avsättningar även spegla den faktiska förekomsten av skyddsvärda skogar. Om det visar sig att förekomsten överstiger 20 procent bör ett nytt måltal sättas som omfattar samtliga skogar med höga naturvärden knutna till respektive prioriterad naturtyp. Skyddet behöver också ha en god geografisk representativ spridning i hela landet. Där det saknas skyddsvärda skogar behöver fokus ligga på att restaurera lämpliga områden för att nå målet.

12.3.2 Områden för anpassat trakthyggesbruk

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget. En total omställning till naturnära skogsbruk är dock inte något som låter sig göras i en handvändning varför trakthyggesbruket sannolikt kommer fortsätta vara en del av skogsskötseln en tid framöver. Naturskyddsföreningen vill dock vara tydlig med att föreningen anser att hela kyrkans skogsbruk behöver ställa om över tid. Naturskyddsföreningen har tagit fram principer för ett naturnära skogsbruk som kan utgöra en grund³. Det fastslaget, anser Naturskyddsföreningen att det är bra att utredningen är tydlig i sitt förslag om förstärkt hänsyn, begränsad hyggesareal och längre omloppstider. Det kommer i förlängningen att underlätta för en omställning av hela kyrkans brukade skogar i framtiden. Det är bra och viktigt att utredningen tydligt pekar på att den generella hänsynen inte bara avser 15 procent av den avverkningsanmälda arealen utan även avser 15 procent av virkesvolymen inom den sammanlagda arealen. Samt att denna ska vara bestående över tid.

Naturskyddsföreningen vill särskilt betona vikten av att kyrkan inför längre omloppstider i sitt skogsbruk. Trakthyggesbruket med dess korta omloppstider har skapat en ojämn åldersfördelning i den svenska skogen, med en dominans av ung skog som ännu inte är avverkningsmogen. Kyrkans skogsinnehav är inte något undantag, tvärtom är andelen ung skog större på kyrkans skogsinnehav jämfört med snittet för övriga Sverige (se fig.1). Förlängda omloppstider tillsammans med ett mer varierat skogsbruk och mer skonsamma skogsbruksmetoder bidrar till en ökad kolinlagring i skogens biomassa och skulle underlätta för kyrkan att leva upp till målen i klimathandlingsplanen. Det skulle även bidra till bättre förutsättningar för den biologiska mångfalden i skogen.

³ [Rapport-Lat-skogen-leva-2022-03-17.pdf](#)

Figur 1. Printscreens från filmen *Kyrkan och skogen - om virke värderingar och vägval*. Gröna staplar visar kyrkans skogsinnehav. Gula staplar representerar övriga Sverige. Hämtad från kyrkans webbsida: <https://skvenskakrykan.se/prastlonetillgangarna/kyrkan-och-skogen--en-film-om-virke-varderingar-och-vagval>

Naturskyddsföreningen ställer sig mycket positiv till förslaget om att avveckla all contorta inom 10 år. Svenska kyrkans skogsbruk behöver genomsyras av omsorg för naturen om det ska vara trovärdigt. Det finns risker med odling av contorta kopplat till negativa effekter på biologisk mångfald och rennäring.

Avseende förslagen om hänsyn och anpassning så menar Naturskyddsföreningen att utredningens förslag till prioriteringar om begränsad hyggesstorlek, tillämpning av Skogsstyrelsens målbilder, en ökad andel löv och ståndorts- och klimatanpassning av skogen är mycket viktiga för att öka trovärdigheten för kyrkans skogsbruk i de delar där trakthyggesbruket ska fortsätta användas enligt utredningens förslag.

12.3.3 Områden för naturnära skogsbruk

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget men vill föreslå att förslaget utvecklas genom att bättre spegla vilka principer som bör gälla för ett naturnära skogsbruk i stället för att föreslå förutbestämda metoder.

Naturskyddsföreningen menar att ett naturnära skogsbruk utgår från att skogsskötseln måste:

- Efterlikna skogsekosystemets naturliga störningsdynamik
- Bevara och återskapa skogsekosystemens naturliga processer och funktioner

- Bevara och återskapa skogsekosystemets strukturella komplexitet
- Bevara och återskapa skogsekosystemets naturliga träslagssammansättning
- Tillämpa ett landskapsperspektiv
- Baseras på och anpassas efter ny kunskap och erfarenheter

Utredningen hänvisar till den engelska översättningen "Closer to nature forestry", vilken EU-kommissionen har tagit fram en [vägledning](#)⁴ för. Naturskyddsföreningen menar att kommissionens vägledning överlag är bra och tydlig, bland annat med att naturnära skogsbruk är något annat än business as usual. Det hade därför varit bättre om utredningens förslag om naturnära metoder tydligare hade speglat kommissionens principer i stället för att precisera specifika och förutbestämda metoder. Ett sådant angreppssätt skulle även bättre spegla utredningens förslag om att "*med naturnära skogsbruk menas ett multifunktionellt landskap ... med skonsamt, småskaligt varierat skogsbruk med kombinerade mål och med följande komponenter av anpassning...*"

Naturskyddsföreningen stöder fullt ut utredningens förslag om de preciserade komponenterna av anpassning:

- Social hänsyn i vid bemärkelse
- Hänsyn till rennäringen
- Större lövandel där möjligt.
- Stor andel naturlig förnygring
- Inslag av restaureringsåtgärder
- Ingen gödsling
- Ingen dikning
- Inga främmande trädslag
- Ekologiskt funktionella kantzoner längs vatten
- Hänsyn till ras och skred
- Klimathänsyn genom återvätning främst på dikade näringsrika torvmarker

12.3.4 Preciseringar rörande områden för naturnära skogsbruk

Anpassning till rennäringens behov

Naturskyddsföreningen tillstyrker utredningens förslag om anpassning till rennäringens behov, med följande ändring:

"Målet avser mager tallskog i renskötselområdet. Dessa områden renskötselanpassas *i samråd med berörd sameby för att säkerställa att rennäringens behov tillgodoses.*"

⁴ [Guidelines on closer-to-nature forest management - Publications Office of the EU](#)

Naturskyddsföreningen menar att beslut om anpassning till rennäringens behov i första hand måste fattas utifrån vad berörd sameby anser vara lämplig anpassning. Då Naturskyddsföreningen inte har insyn detta i detalj är det svårt att bedöma om förslaget är rimligt eller inte. Föreningen föreslår därför ovanstående tillägg till förslaget.

Blädning

Som tidigare nämnts är Naturskyddsföreningen tveksam till utredningens förslag om specifika och preciserade metoder för naturnära skogsbruk och hade hellre sett att utredningens förslag följde EU-kommissionens principer för naturnära skogsbruk. Om de preciserade förslagen kvarstår så anser Naturskyddsföreningen att det under förslaget om blädning behöver framhållas att åtgärder i kontinuitetsskogar behöver förläggas till de skogar som har lägst naturvärden samt att åtgärderna behöver ta full hänsyn till livsmiljöer för känsliga och rödlistade arter.

Naturskyddsföreningen tillstyrker helt förslaget om planering av områden med inväxande blädningsskog där omställning från enskiktad till fler- eller fullskiktad skog förutsätts ske systematiskt i både etablerings-, röjnings- och gallringsfas.

Naturskyddsföreningen delar utredningens uppfattning om positiva effekter av omställning till flerskiktade skogar avseende biologisk mångfald, resiliens och ökade sociala värden samt klimateffekterna.

Hyggesfritt i övrigt – luckor, överhållen skärm

Naturskyddsföreningen delar inte utredningens förslag om överhållen skärm. Som den beskrivs i förslaget anges att skärmen över tid avvecklas fram till dess att det nya beståndet fått en viss höjd. Det handlar således snarare om att ha en viss krontäckning mer än ekologiska principer. Genom att avveckla en skärm så föreligger det risker att det skogslandskap som skapas på sikt inte har särskilt stora skillnader mot en uppväxande ungskog efter trakthyggesbruket, eftersom de gamla träden har tagits bort. Naturskyddsföreningen avstyrker därmed förslaget om överhållen skärm. Om metoden med överhållen skärm ändå ska användas bör kyrkan vara en föregångare och låta skärmen stå kvar för att skapa mer heterogena skogar.

12.4 Rennäringen och markförvaltningen

Naturskyddsföreningen tillstyrker utredningens förslag i sin helhet. Att stärka samernas rättigheter och inflytande i kyrkans skogsbruk är en mycket viktig del i att gå från ord till handling i kyrkans ursäkt till det samiska folket.

12.5 Svenska kyrkans inriktning för ett hållbart jordbruk

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget i sin helhet, men vill understryka vikten av att mindre markberedning inte bör ske genom ökad användning av kemiska bekämpningsmedel.

Utöver de föreslagna prioriteringarna finns det ytterligare prioriteringar som är relevanta för både biologisk mångfald och för att nå målen i EU:s förordning om restaurering av natur som Naturskyddsföreningen vill lyfta fram:

- Minskad användning av bekämpningsmedel för att gynna biologisk mångfald (inkl pollinatörer).
- Ökad andel ekologisk produktion med cirkulär resursanvändning.
- Ökad vallodling i växtföljder med ettåriga grödor (bland annat för kolinlagring).
- Fler värdefulla landskapselement, särskilt i slättbygd, genom nyanläggning och skötsel.
- Förstärkt grön infrastruktur/spridningsmöjlighet genom att utgå från ett landskapsperspektiv.

12.6 Insatser för att stärka genomförandet

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget i sin helhet.

Att inrätta ett råd för markförvaltning med en befattning med hög skogsekologisk kompetens är ett viktigt steg för att kunna införliva utredningens förslag i praktiken. Genom att inrätta ett råd enligt utredningens förslag kan kyrkan också arbeta för att ena meningsskiljaktigheter som idag finns, såväl inomkyrkligt som i offentligheten, avseende tillståndet för den biologiska mångfalden i kyrkans skogar och vilka åtgärder som är effektiva för att nå kyrkans målsättningar för hållbarhet och klimat.

Naturskyddsföreningen ser inte att förslaget skulle bidra till en centralisering av kyrkans skogsbruk. Rådets huvuduppgift är, bland annat, att bistå med sakkunskap samt att bistå kyrkostyrelsen med förslag rörande fördelningen av nationella inriktningen för skogsbruket och följa arbetet med genomförandet av omställningen liksom bistå kyrkostyrelsen med bedömningar av uppföljning. Detta innebär att kyrkan nu får möjlighet till ett samlat grepp om förvaltningen av skogen och därmed också lättare att nå omställningsmålen. Dessutom innebär förslaget också flera mervinster för förvaltningen av skogen. Inte minst handlar det om att målsättningar och behov av åtgärder blir tydligare och enhetliga.

Naturskyddsföreningen ser även stora möjligheter med ett råd för en sammanhållen uppföljning och utvärdering av målsättningarna, både för skogsbruket och naturvården men även kopplat till klimathandlingsplanen och kyrkans ursäkt till det samiska folket. Förslaget innebär också en större inblick i kyrkans skogsbruk på ett nationellt plan både för kyrkans egen organisation, för församlingar, kyrkans medlemmar och berörd allmänhet. Detta är ett viktigt steg för att öka acceptansen för kyrkans skogsbruk hos allmänheten. Genom att tillsätta ett råd för markförvaltningen i linje med förslaget kan stiftens dessutom få stöd i bedömningar och prioriteringar i linje med kyrkans målsättningar avseende skogsförvaltningen. Skogsförvaltningen kan också följas upp på ett sammanhållet sätt.

Genom att involvera representanter för såväl stiftens som kyrkostyrelsen och externa sakkunniga samt ungdomsföreträdare i rådet så skapas en plattform som stärker kyrkans hållbarhetsarbete. Rådet kan också bidra till att omsätta de delar av kyrkans klimatfärdplan som rör skogen till konkreta åtgärder för att nå uppsatta klimatmål.

Naturskyddsföreningen stöder fullt ut förslaget om att rådet ska ta fram ett nytt system för att följa den generella hänsynen som tas i samband med kyrkans skogsbruk. Naturskyddsföreningen delar också utredningens uppfattning att en befattning med hög skogsekologisk kompetens bör få en nyckelroll i omställningen av kyrkans skogsförvaltning och i indelningen av skogen i olika klasser. I denna del föreslår Naturskyddsföreningen att rådet också får en nyckelroll i att genomföra en kartläggning av kyrkans skogar avseende prioriterade naturtyper för avsättningar. Att en sådan kartläggning behövs för att säkerställa kyrkans hållbarhetsarbete samt att resurserna fördelas där de gör mest nytta torde vara okontroversiell. Kunskapen om var de mest värdefulla skogarna finns är nyckeln till ett framgångsrikt omställningsarbete. Naturskyddsföreningen har många kunniga medlemmar ute i landet som gärna bistår med underlag från genomförda inventeringar.

Naturskyddsföreningen vill även lyfta fram vikten av en sammanhållen kommunikation om markförvaltningen. Idag är det mycket svårt att få helhetsgrepp om kyrkans arbete då informationen är spridd på de olika stiftens webbsidor. Utredningens förslag om att utveckla kommunikationen skulle innebära ett viktigt steg mot en transparent förvaltning. Genom ökad transparens kommer sannolikt även följa en ökad förståelse och acceptans för kyrkans skogsförvaltning.

12.8 Ändring av konsolideringsreglerna

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget i sin helhet.

Avslutande kommentarer

Som utredningen konstaterar så kan inte kyrkan fortsätta sin skogsförvaltning som idag och samtidigt nå mål om klimat och biologisk mångfald eller leva upp till sin ursäkt till det samiska folket på ett sant och ärligt sätt. Naturskyddsföreningen menar att den ekologiska dimensionen av hållbarhet är basen för all verksamhet, och det går inte att förvänta sig att skogen ska kunna leverera mer av alla värden om man inte håller sig inom naturens gränser. Det svenska skogsbruket som det bedrivs idag är inte hållbart och håller sig inte inom dessa gränser. Att avvakta och invänta att andra aktörer agerar eller att endast uppfylla lagstadgade minimikrav till skydd för miljön är därför ingen lösning med hänsyn till det allvarliga läget.

Det finns därför ett stort behov av goda exempel för att komma vidare. Här utgör utredningens förslag som helhet ett mycket stort och nödvändigt kliv mot en verkligt hållbar skogsförvaltning som andra kan inspireras och lära av.

Svenska kyrkan har idag utmaningar med acceptans och förtroende för sin skogsförvaltning avseende frågor som rör biologisk mångfald, klimat samt social och kulturell hänsyn. Utredningen ger rimliga förslag på bra lösningar till detta. Genom utredningens förslag kan kyrkan nu gå före och visa på nya vägar som verkligen leder mot ökad hållbarhet. Svenska kyrkan måste gå från ord till handling. Det är en trovärdighetsfråga.

Detta remissvar har utarbetats av Malin Sahlin med stöd från Ida Svartholm, båda sakkunniga i skogsfrågor på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

Karin Lexén,
Generalsekreterare

Linda Jensen,
Biträdande enhetschef för skog och
artbevarande